

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 410.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e118071/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Straffe, naar den ikke opfylder disse Betingelser, skæner jeg ikke andet, end at det bliver nødvendigt, at man allerede iudagtigt hvad man foredrer af den; og hold man ikke kan antage, hvilket jeg ikke kan betænke, da jeg ikke har levet paa Landet, at denne Forordnings Bestemmelser ere meget defektive for Landbesiddningen, saa skal jeg forbeholde mig at stille et Amendement om, at Gittaten maatte blive mere detaljeret.

Ordføreren: Det maatte vist antages, at de Regler, der hidtil have været foreskrevne for Rulleskrivningen og Kontrollen med det væsentligste Mandat og for de Højligstelser, der paalagde dette, ikke passede for det Stykke, som nu skal bannes, thi det var heller ikke i den Ordre der bestod, som den anden Side foreskrev; og formentlig, thi med Hensyn til Højligstelsen til at tage Ansvar og formentlig dette, saa er den best. Indskrænkning, der jo vistnok nødvendig nu, fordi de foregående Bestemmelser havde sig til den Grundbestemmelse i den glatte Regering, at Højligstelsen ikke i Almindelighed paahvilede alle Personer, men en Fæstet, efter Bestemmelserne væsentligst Stund, hvorfor det maatte være nødvendigt, at man havde fuldstændige Sikkerhed, der fulgte de væsentligste fra den anden Side indtil de havde fuldstændig deres Børnepligt, men nu derimod, da alle fæstede væsentligste, Nødvendigheden heraf foreskriver. Høvedet foreskriver de Bestemmelser, der findes i det foresatte Udsat, ere paa den ene Side tilstrækkelige og paa den anden Side nødvendige, funde vistnok være Tilstedeværelse. Efter den Side i nærværende Udsat skulle derentil alle Personer indføres i Rulleskrivningen, Regler fra deres Konfirmationsbøger, Navne fra en anden Tid, og foreskriver skulle de, der havde banded sig til et Distrikt, ikke kunne forlade dette eller det Rugh, hvor de oprindeligen vare indført, uden at tage Højligstelsen. Denne Højligstelse har hidtil kun været foreskrevet for dem, der fæstede et Rugh og gik til et andet i samme Amt, men nu skal den ogsaa bruges af dem, som stotte fra en Del af Rughet til det nærmeste Sted i det. Det foreskriver mig dog imidlertid indskrænket, om Højligstelsen kunde anvendes tilstrækkelig, naar de Paagældende stattede til fremre Højligstelser i Landet, hvor Rughdomanden skun kan foreskriver at være lidet kendt, og hvor det vistnok ikke kan bestemmes, om de Personer, hvis Navne fremlægges, vistnok ere Rughdomænd, og om de Documenter, der fremlægges, ere rigtige og paalidelige; men i ethvert Fald vilde dog Bestemmelserne i Forordn. af 10de Mai 1843 § 8 ikke her være passende, thi det er der bestemt, at den, der vil stotte til et andet Rugh, skal tage Højligstelsen fra sin Rughdomand, og den skal han senere til Rughdomanden i det Distrikt, han tilstutter, og med denend Paategning skal han derefter, inden 8 Dage fra den Tid, da den er udstedt, bringe den tilbage til den første Rughdomand. Dette er Regler, som vel kunde finde Anvendelse, Høvedt det var bejovrligt nok, naar det kun var Tale om Rytning inden det samme Amt; men naar Rytningen nu skal foregaa til et fremre Amt, saa vil det ikke kunne finde Anvendelse, og Gittaten af § 8 i Forordningen af 1843 synes mig derfor fra den Side aldeles ikke at være passende. Det er ogsaa bemærket, at det ikke vilde være hensigtsmæssigt at give Bestemmelser blot ved en Gittaten af en anden Forordning, men i den Andledning maatte jeg dog være, at det dog vilde være forbandet med Hensyn til denne Børnepligtsforordning at give alle de Specialbestemmelser, som ere optagne i Forordningen af 10de Mai 1843; den indholder nemlig blandt andet ogsaa Bestemmelser om Distrikter, saavel for den, der uden behørig Højligstelse forlader sin Rugh, som for den,

der tager en Person af den væsentligste Stund i Huset, uden at denne er forfæret med den behørig Højligstelse, hvilken Bestemmelse vistnok ogsaa behøvede en Del Correction, hold den for nærværende Anledning vilde være brugbar. Men det foreskriver mig, at det ikke vilde opnaaet noget ved at sætte, at en saadan Højligstelse behøvede, da der faktisk udføres nogle Bestemmelser om, hvorledes denne Seddel fremdeles vilde bruges, og om der vilde føres saadanne Bøger som de, der foreskrevne være fore af Amtmandene og Rughdomandshaverne; men derend vilde de Rytninger, som foreskrevet efter Bestemmelserne Konfirmationen og efterat han var indført i Rullen, blive omrent ligesaa complicerede som for nærværende Tid. Det foreskriver mig derfor, som om det vilde være meget hensigtsmæssigt, at man først senere, med det 2de Kar, var pligtig til at indføre i Rullen, og at man forinden ikke vilde have nogen anden Højligstelse end den, naar man vil forandre Rugh, da at anmelde det; saalænge han da vil holde sig i det Rugh, hvori han oprindeligt er indført, vilde det ikke være nødvendigt at indtage nogen Form eller foreskriver sig med nogen Højligstelse, men dersom han derimod foreskriver en saadan Rytning, at han vil have sin Højligstelse med sit oprindelige Rugh, først da vilde Anmelde sig til Rughdomanden. Selv om, at dette ikke indtages, maatte da være, at naar han i sin Tid indskrives til Rytningen og ikke mæde, saa maatte han anses med Rulle som udelstret. Høvedt maatte det indskrives at være paalideligt at udføre en Control, som under disse Forhold paa den ene Side kan være tilstrækkelig og paa den anden Side tillige taalrig, og jeg maatte sige ved denne Leilighed, som ved en anden, at den nærmere Organisation af denne Control hellere burde overlades til Regeringen, saalænge indtil en ny fuldstændig Udførelseslov kan forelægges efter nogen Tid forud, end nu at gøre saadanne enkelte Bestemmelser, som ikke uden i visse Forbindelser og maatte med visse Modifikationer kunne være til Bæmæde.

Med § 36 angaar, der taler om Tilbælle til at forlade Landet, saa kunde det vistnok være Spørgsmaal, om der ikke burde findes mellem Rugh og Rughstid, saaledes som ogsaa var Tilfældet i det Stundenes i 1840 og foresatte Udsat. I Rughstid burde det nemlig vistnok ikke gøres paalideligt at forlade Landet; dog burde visse Former indtages, saaledes f. Ex., at Bestemmelserne vilde gøre en Anmelde, for at man kunde indskrives dem Højligstelsen til at melde sig, naar det Tidspunkt var kommet, da de vare pligtige til, i Overensstemmelse med Regeringen, at indskrives sig til Rytning og Udførelsen ved Rytningen.

Svar: Jeg skal forbeholde mig et Forandringsforslag til § 36 om en større Rytstid. Jeg forner fremdeles en Bestemmelse om, hvorvidt man kan opgive sit danske Fæsteland og vælge et nyt, uden at underkastes de i § 23 omhandlede Følger. Som Sagen nu foreligger, vil man efter det 1de Kar ikke kunne dette; man vil nemlig komme til at miste den Forme, man her i Landet har eller maatte erholve. Dette er dog vist ikke Rytningen, og jeg burde maatte udtale mig, at den erde Ordforer vilde udtale sig derom.

Ordføreren: Man har ikke været nærmere i Udvalget paa, at Bestemmelser, hold de vilde vælge sig et hjem udenfor Fæstelandet, først maatte opgive deres Børnepligt, dersom de ikke vare i det Tilfælde, som er foresat i det foresatte Amendement; men naar de efter den Tid vilde udgaa og forliden deres 2de Kar forlade Fæstelandet, saa maatte de, saa at sige, opgive deres Rytning først og ogsaa afgive deres Børnepligt.

(Bemærk.)